

Accountantsverslag

Gemeente Oirschot

1 juli 2024

Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeente Oirschot
t.a.v. de auditcommissie en de gemeenteraad
Deken Frankenstraat 3
5688 AK OIRSCHOT

Eindhoven, 1 juli 2024

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2023**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2023 van de Gemeente Oirschot.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op het aspect getrouwheid. Vanaf boekjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording officieel belegd bij het college. Met deze rechtmatigheidsverantwoording legt uw college expliciet verantwoording af over de financiële rechtmatigheid. Onze rol ziet toe op het vaststellen van de juistheid van de opgestelde rechtmatigheidsverantwoording.

In het kader van onze opdracht hebben wij in november 2023 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij medio mei 2024 gestart met de jaareindecontrole. De jaarrekeningcontrole is eind juni afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over de jaarrekening in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2023.

Wij hebben de belangrijkste punten in dit verslag in concept besproken met de beleidsmedewerker financiën, controller, de gemeentesecretaris en de wethouder financiën. Tevens is dit verslag toegelicht aan de leden van de auditcommissie op 26 juni 2024.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid.

Wij danken de medewerkers van de gemeente Oirschot voor hun inzet en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

ValidSigned door T.M.M. van Lierop RA MSc
op 01-07-2024

T.M.M. van Lierop RA MSc
Extern accountant

ValidSigned door drs. P. Peters RA
op 01-07-2024

drs. P. Peters RA
Manager

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	4
2. Ons oordeel	7
3. Bevindingen jaarrekening 2023	10
1. Rechtmatigheid	10
2. Voorzieningen groot onderhoud	12
3. Grondexploitaties – algemeen	14
4. Jeugdhulp en WMO	15
5. Overige bevindingen	16

4. Overige aspecten	18
5. Bijlagen	
1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa	20
Totaal aantal pagina's:	23

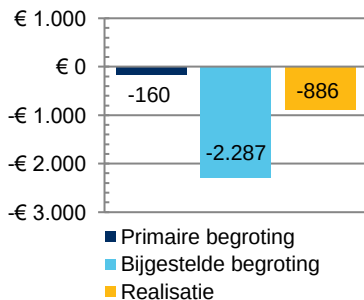
1. Samenvatting - oordeel

Ons oordeel				
Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2023 geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 als van de activa en passiva per 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Onderwerp	Geen bevindingen	Wel bevindingen	Anders	Toelichting
Rechtmatigheids-verantwoording		-		Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële rechtmatigheid en is opgesteld in overeenstemming met de kadernota rechtmatigheid en de met de raad gemaakte afspraken. Door het college zijn de financiële onrechtmatigheden gemeld en is, binnen de daarvoor gestelde grenzen, rechtmatig gehandeld.
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen .
SISA bijlage		-	-	Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023. Op grond hiervan melden wij dat geen fouten en/of onzekerheden zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

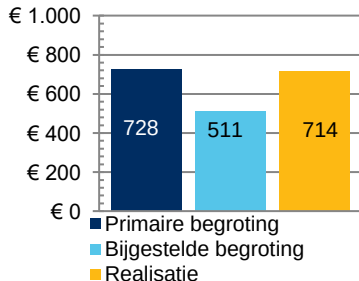
1. Samenvatting - financiële analyse

Financiële analyse 2023

Resultaat vóór mutatie reserves in k€

Resultaat na mutatie reserves in k€

Het resultaat vóór mutatie reserves bedraagt volgens de **primaire begroting** € 160.000 negatief. Na uitnutting van reserves was deze begroting met € 728.000 positief.

Gedurende het jaar zijn de lasten negatief bijgesteld. Dit is vooral te wijten aan de niet begrote CAO stijging 2023 en gestegen lasten in het Sociaal Domein. Voor deze hogere kosten zijn wederom onttrekkingen uit reserves geraamd. Hierdoor is ook de **bijgestelde begroting** na reserves sluitend (€ 511.000 positief). Wij adviseren een consistente wijze van presenteren van het resultaat voor en na reserves te gebruiken in alle P&C documenten. Het resultaat vóór reserves is in de 1^e Burap van 2023 niet weergegeven, waardoor vergelijkbaarheid met de andere P&C producten zeer lastig is.

Het **gerealiseerde resultaat voor mutatie reserves** is ca € 1,4 mln beter dan de bijgestelde begroting. Dit komt voornamelijk door de decembercirculaire (hogere algemene uitkering van € 640.000) en niet bestede budgetten op de overige programma's. Voor dit laatste zijn budgetoverhevelingen gemeld in de laatste tussentijdse rapportage.

Het **resultaat na mutatie reserves** bedraagt ruim € 714.000 positief en ligt daarmee in lijn met de bijgestelde begroting. Dit verschil is, zeker in vergelijking met voorgaande jaren, minimaal en is in belangrijke mate toe te schrijven aan een verbeterde P&C cyclus gedurende 2023 waar meerdere keren tussentijds is bijgesteld. Tevens is in de laatste tussentijdse rapportage al een groot deel van de budgetoverhevelingen meegenomen.

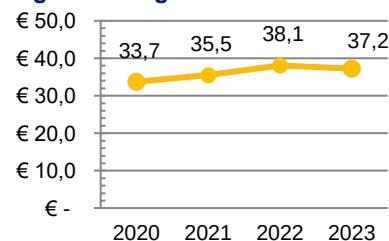
Binnen het resultaat zijn vooral incidentele voor en nadelen gemeld. Met de **structurele resultaten en afwijkingen** houdt de gemeente rekening in de (meerjaren)begroting. De verwachting is overigens dat de gemeente de komende jaren met kostenstijgingen wordt geconfronteerd (personeel, inflatie als ook verbonden partijen) als ook de vermindering in het gemeentefonds.

Daarnaast staan forse investeringen in de onderwijshuisvesting op het programma. Wij adviseren de financiële gevolgen voor de begroting, benodigde financiering en risico's hierop goed te monitoren.

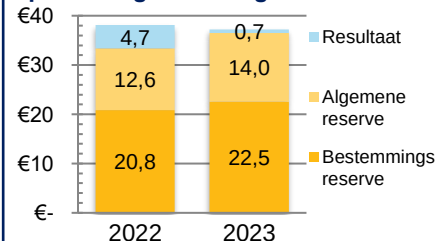
1. Samenvatting - financiële analyse

Financiële analyse 2023

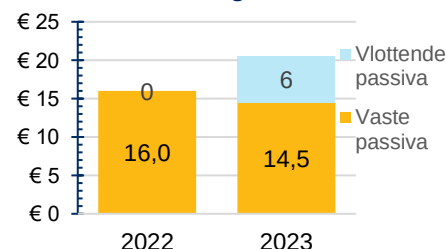
Eigen vermogen in € mln

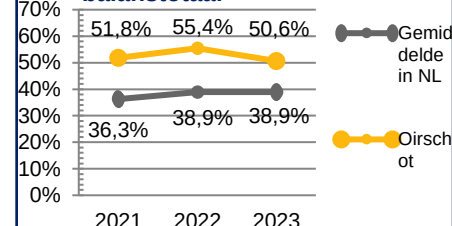
Opbouw eigen vermogen in € mln

Externe financiering in € mln

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente Oirschot neemt af met € 0,9 mln tot € 37,2 mln eind 2023 als gevolg van het resultaat voor reserves. De dotaties aan de bestemmingsreserves zitten vooral op de reserves Sociaal Domein en Overhevelingen en volgen op onderliggende raadsbesluiten.

De **solvabiliteit** bedraagt 50,9% en neemt af ten opzichte van 2022 als gevolg van het negatieve resultaat vóór bestemming en het gestegen vreemde vermogen.

De totale **externe financiering** (vast en kortlopend) bedraagt eind 2023 € 20,5 miljoen (eind 2022 € 16,0 mln). Gemeente Oirschot heeft in 2023 een nieuwe kasgeldlening van € 6 miljoen aangetrokken, m.n. ter financiering van enkele investeringen. Hetzelfde bedrag is in 2024 in een langlopende lening omgezet. Eind 2023 bedraagt de liquiditeit € 3,6 mln.

De totale **weerstandscapaciteit** van de gemeente bedraagt eind 2023 op basis van de paragraaf weerstandsvermogen € 36,8 mln (2022: € 37,6 mln) en is gelijk aan het totale vermogen exclusief resultaat. Dit is ruim voldoende om de risico's, gekwantificeerd op € 0,9 mln (2022: € 1,1 mln), af te dekken. Binnen de algemene reserves is conform de nota met factor 1,4 het benodigde weerstandsvermogen 'vrijgemaakt'. Wij merken hierbij op dat de risicoanalyse conform de laatste vastgestelde nota 'weerstandscapaciteit en risicomanagement' is opgesteld, maar dat dit feitelijk niet het meest reële beeld geeft van uw weerbaarheid. Wij adviseren de gemeente, zowel de methode van risico inschatting als de bepaling van vrije / bekleemde reserves te evalueren en hierop de nota aan te passen.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting																
Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2023 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in het controleprotocol. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven. <table><tr><th></th><th>Grondslag</th><th>Omvang</th><th>Tolerantie</th></tr><tr><td>Goedkeuringsgrens fouten</td><td>1% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 70.961.000</td><td>€ 709.610</td></tr><tr><td>Goedkeuringsgrens onzekerheden</td><td>3% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 70.961.000</td><td>€ 2.128.830</td></tr><tr><td>Rapporteringsgrens</td><td>Art. 2.3a verordening controle financieel beheer (art 213 gemeentewet)</td><td>-</td><td>€ 84.000</td></tr></table>		Grondslag	Omvang	Tolerantie	Goedkeuringsgrens fouten	1% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 70.961.000	€ 709.610	Goedkeuringsgrens onzekerheden	3% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 70.961.000	€ 2.128.830	Rapporteringsgrens	Art. 2.3a verordening controle financieel beheer (art 213 gemeentewet)	-	€ 84.000
	Grondslag	Omvang	Tolerantie														
Goedkeuringsgrens fouten	1% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 70.961.000	€ 709.610														
Goedkeuringsgrens onzekerheden	3% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 70.961.000	€ 2.128.830														
Rapporteringsgrens	Art. 2.3a verordening controle financieel beheer (art 213 gemeentewet)	-	€ 84.000														
Controleverschillen	In de jaarrekening 2023 resteren onderstaande ongecorrigeerde controleverschillen en onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid. Omdat het totaal aan controleverschillen onder de toleranties blijft, heeft dit geen effect op ons oordeel. <table><tr><th>Omschrijving</th><th>Omvang fout</th><th>Richting</th><th>Omvang onzekerheid</th><th>Verwijzing</th></tr><tr><td>Vaststellen levering zorg</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 254.000</td><td>H. 3.4</td></tr><tr><td>Totaal getrouwheidsoordeel</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 254.000</td><td>-</td></tr></table>	Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing	Vaststellen levering zorg	-	-	€ 254.000	H. 3.4	Totaal getrouwheidsoordeel	-	-	€ 254.000	-	
Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing													
Vaststellen levering zorg	-	-	€ 254.000	H. 3.4													
Totaal getrouwheidsoordeel	-	-	€ 254.000	-													
SiSa-bijlage	De SiSa-bijlage en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De in de bijlage opgenomen tabel voor ‘fouten en onzekerheden’ kunt u gebruiken voor het aanleveren van gegevens aan het CBS.																

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening. De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording. Ten aanzien van het jaarverslag merken wij op dat gemeente Oirschot ten opzichte van vorig jaar een aantal verbeteringen heeft gerealiseerd, maar nog steeds enkele aandachtspunten heeft: • Heldere resultaatanalyse op hoofdlijnen met focus op de belangrijkste ontwikkelingen. Indien majeure afwijkingen tussen primaire en bijgestelde begroting bestaan, dienen deze ook in de analyse betrokken te worden; • Bij de analyse van incidentele verschillen kunnen baten en lasten samengenomen worden; • Grondslagen en toelichting op de balans dienen in het vervolg apart van elkaar gepresenteerd te worden in de jaarrekening; • Ten behoeve van de leesbaarheid van de toelichting van de balans in het vervolg gebruikmaken van vergelijkende cijfers.
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij de ten aanzien van de interne beheersing over de belangrijkste punten in de managementletter gerapporteerd, met name over: - Opleveren van verantwoordingsdocumentatie (informatievoorziening en P&C proces) - Het borgen van de prestatievaststelling binnen het factuurverwerkingsproces - Aanbestedingsrechtmatigheid t.a.v. interne inkoopbeleid - Noodzaak VIC werkzaamheden om bovenstaande risico's te mitigeren Gemeente Oirschot heeft deze punten opgenomen in een verbetertraject en wordt periodiek door het MT gemonitord. Tijdens de eindejaarscontrole hebben we geconstateerd dat het P&C proces in 2023 verbeterd is door veelvuldiger te rapporteren. Daarnaast is uitvoering van de VIC op een aantal punten verbeterd, waar onder de aanbestedingscontroles en prestatievaststellingen. Het borgen van verbeteringen in de processen zelf blijft een punt van aandacht, evenals het stroomlijnen en vernieuwen van de automatiseringsomgeving. Op het laatste wordt vervolg gegeven door implementatie van een nieuw financieel pakket eind 2024.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt: - De waardering van de grondexploitatie (zie bevinding 3.3); - De waardering van de voorzieningen (w.o. groot onderhoud) (zie bevinding 3.2); - De inbaarheid van debiteuren en de getroffen voorziening voor dubieuze debiteurenposities; - De uitkomsten van juridische procedures; - De waardering van de personele voorzieningen. In het kader van de voorziening pensioenrechten wethouders merken wij op dat de financiering van deze pensioenverplichtingen in de toekomst waarschijnlijk overgaat naar het ABP. Het af te storten bedrag van de gemeente komt mogelijk niet overeen met de huidige voorziening. Aangezien de overgang naar het ABP nog onzeker is adviseren wij in de toekomst een risico bedrag op te nemen in het weerstandsvermogen.
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: GR Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) en de Werkvoorziening de Dommel (WSD). De bijdragen aan verbonden partijen zijn verwerkt op basis van de (concept)jaarcijfers 2023 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Met betrekking tot de financiële risico's bij verbonden partijen, wijzen wij u erop dat de GRSK geen eigen weerstandsvermogen aanhoudt en een aanspraak doet bij uw gemeente voor eventuele toekomstige risico's en verliezen. De verbonden partijen GGD en de Veiligheidsregio Brabant-ZuidOost houden weliswaar zelf weerstandscapaciteit aan, maar deze is volgens hun eigen analyse onvoldoende. Gemeente Oirschot houdt voor dit risico € 24.000 aan in de eigen weerstandscapaciteit.

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid																	
Algemeen	Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het college expliciet verantwoording af over drie aspecten van de financiële rechtmatigheid, met inachtneming van de algehele kaders (bijvoorbeeld de kadernota rechtmatigheid) en de gestelde kaders door de raad (o.a. de financiële verordening, het controleprotocol en het normenkader). In de financiële verordening zijn de raad en het college een tolerantiegrens van 1% (zijnde € 709.607) en een rapporteringsgrens van 20% hiervan overeengekomen.																
Onze rol	Onze rol als accountant betreft het vaststellen dat afwijkingen juist en volledig zijn opgenomen en toegelicht, rekening houdend met bovenstaande grenzen. Wij hebben hiervoor de opzet en uitkomsten van de interne controles geïnspecteerd en de ingenomen standpunten van het college getoetst. Het college heeft uiteindelijk een totaalbedrag van € 622.000 aan lasten als onrechtmatig aangemerkt. Dit valt binnen de tolerantiegrens, waardoor rechtmatig is gehandeld binnen de afspraken. Schematisch zien de afwijkingen t.a.v. rechtmatigheid als volgt uit: <table><tr><th>Criteria</th><th>Afwijking</th><th>Ons oordeel</th></tr><tr><td>Voorwaardencriterium</td><td>€ 0</td><td>Akkoord</td></tr><tr><td>Begrotingscriterium</td><td>€ 622.000</td><td>Akkoord, zie tevens toelichting.</td></tr><tr><td>Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium</td><td>€ 0</td><td>Akkoord</td></tr><tr><td>Totaal rechtmatigheidsoordeel</td><td>€ 622.000</td><td></td></tr></table>		Criteria	Afwijking	Ons oordeel	Voorwaardencriterium	€ 0	Akkoord	Begrotingscriterium	€ 622.000	Akkoord, zie tevens toelichting.	Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	€ 0	Akkoord	Totaal rechtmatigheidsoordeel	€ 622.000	
Criteria	Afwijking	Ons oordeel															
Voorwaardencriterium	€ 0	Akkoord															
Begrotingscriterium	€ 622.000	Akkoord, zie tevens toelichting.															
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	€ 0	Akkoord															
Totaal rechtmatigheidsoordeel	€ 622.000																
Onze verklaring	Ons inziens zijn bovenstaande afwijkingen tot stand gekomen binnen de spelregels, zoals deze tussen college en raad in het rechtmatigheidsprotocol zijn vastgelegd. De afwijkingen worden tevens transparant toegelicht in de paragraafbedrijfsvoering en zijn besproken in de auditcommissie. Dit hebben wij meegewogen in het afgeven van het goedkeurend oordeel bij de jaarrekening.																

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid	
	Bevinding
Voorwaarden criterium	Ten aanzien van dit criterium zien de risico's vooral toe op naleving van zowel Europese aanbestedingswetgeving als de interne aanbestedingsrichtlijnen. Door de organisatie is een uitgebreide inkoopanalyse opgesteld waarbij is getoetst of is voldaan aan de aanbestedingswetgeving. Uit de inkoopanalyse volgen geen onrechtmatigheden. Dit heeft enerzijds te maken met het feit dat het Bizob bij alle Europese aanbestedingsdossiers betrokken is. Daarnaast is de VIC nauw betrokken bij de controle op naleving van de interne aanbestedingsrichtlijnen. Dit heeft ervoor gezorgd dat in 2023 tijdig actie is ondernomen op volledigheid van aanbestedingsdocumentatie. Wij zijn het eens met de getrokken conclusies.
Begrotings-criterium	De gemeenteraad autoriseert de begroting op het niveau van de programma's. Voor 2023 is bij de toetsing op het begrotingscriterium uitgegaan van de financiële verordening en het later tussen raad en college overeengekomen rechtmatigheidsprotocol. Hierin zijn de kaders gesteld, waarin onder andere is bepaald welke onrechtmatigheden acceptabel zijn waarbij tevens is vastgelegd dat acceptabele afwijkingen <u>niet</u> meetellen in het rechtmatigheidsoordeel. Ondanks dat dit niet geheel in lijn is met de uitgangspunten van de Kadernota rechtmatigheid, doet dit wel recht aan de eigen gemaakte afspraken met de raad. De bruto onrechtmatigheden bedragen € 8,6 mln, waarvan € 7,9 mln (m.n. overschrijding baten en onderschrijding lasten) als acceptabel is aangemerkt. Deze resterende onrechtmatigheden zien vooral toe op overschrijdingen van 2 investeringskredieten, in totaal € 356.000, en de extra storting in de voorziening dubieuze debiteuren van € 204.000. Wij stemmen hiermee in, gezien de uitleg die is gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering en de afspraak die is gemaakt ten aanzien acceptabele overschrijdingen.

3.2 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud					
	Bevinding				
	De gemeente Oirschot heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen etc.) equalisatie-voorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen.				
	Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen:				
	1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplanning?				
	2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?				
	3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?				
	De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2023 ten opzichte van het plan zijn als volgt:				
		Plan	Stand 31-12-2023 (begroting)	Stand 31-12-2023 (realiteit)	Verschil
	Onderhoud sport (accommodaties en velden)	2019-2023	€ 1.322.000	€ 1.436.000	+ € 114.000
	Onderhoud openbare gebouwen	2018-2023	€ 346.000	€ 548.000	+ € 202.000
	Onderhoud wegen	2022-2026	€ 1.636.000	€ 2.265.000	+ € 629.000
	Onderhoud overig (diverse bez en speeltoest)	2020 / 2021	€ 377.000	€ 584.000	+ € 207.000
Op basis van onze werkzaamheden en gezien het feit dat de voorzieningen meer middelen bevatten dan het plan, zijn wij het eens met de conclusie van het college dat deze op dit moment volledig zijn.					

3.2 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen

Bevinding

Ten aanzien van de voorzieningen merken we het volgende op:

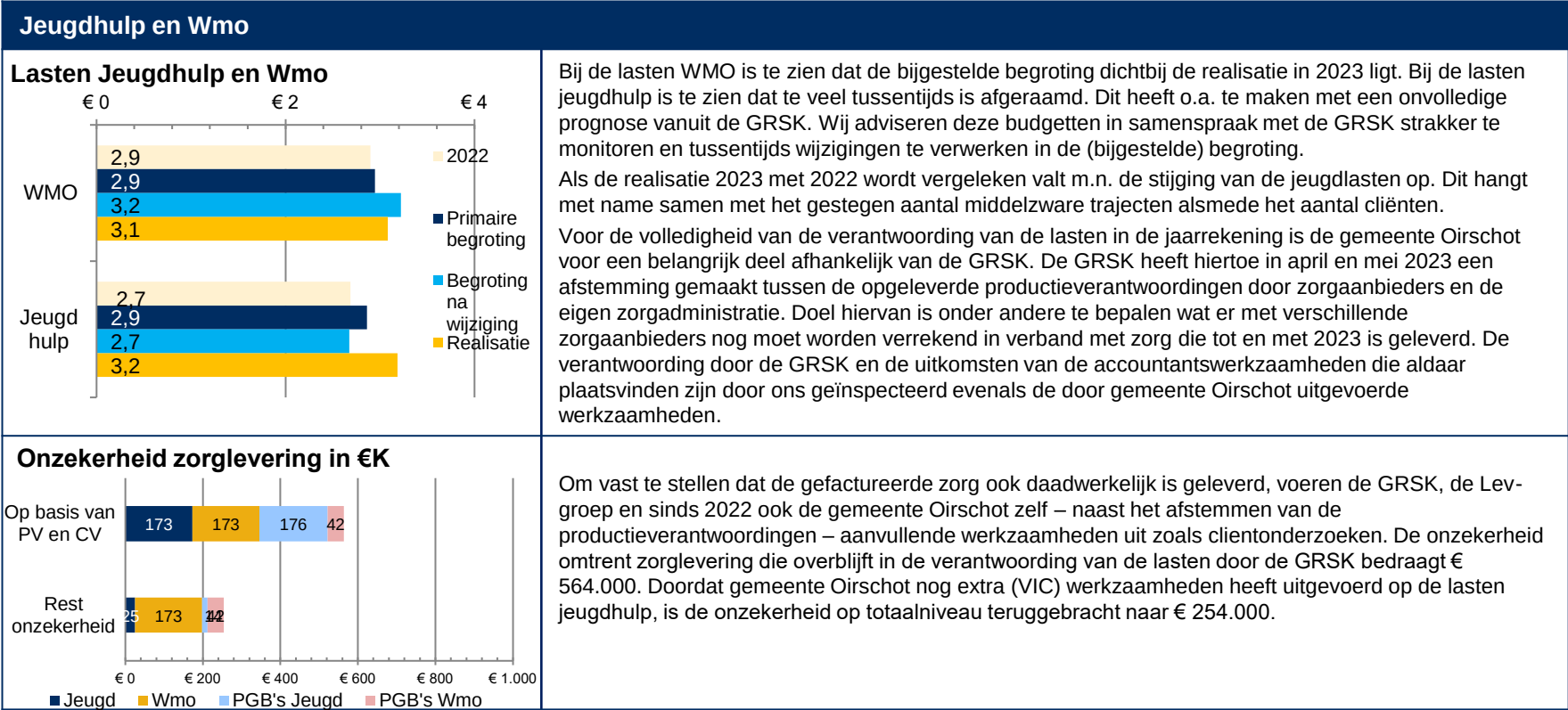
- Ten aanzien van de onderhoudsvoorzieningen sportaccommodaties en –velden, merken wij op dat een forse achterstand bestaat in de uitvoering ten opzichte van de herziening van het plan in 2021. Enkele grotere projecten zijn (opnieuw) uitgesteld. We hebben het management geadviseerd voor 2024 na te gaan of deze achterstanden op termijn ingehaald gaan worden en om het plan te actualiseren.
- Gebouwen: de onderbouwing van de voorziening dateert van een plan dat stamt uit 2018 en voor het laatst in 2021 is geactualiseerd. Ten opzichte van vorig jaar ontstaat een achterstand. Wij hebben geadviseerd dit plan voor 2024 te actualiseren;
- Voor de voorziening groot onderhoud wegen hanteert de gemeente een onderhoudsplan van eind 2022 voor de periode 2023-2031. Uit het plan blijkt dat de voorziening eind 2023 hoger is dan gepland. Om stijgende kosten (vanwege inflatie) te dekken is op basis van raadsbesluit eenmalig € 206.000 extra gestort. Verder valt hier op dat een forse achterstand in de uitvoering is ontstaan ten opzichte van het plan. Om beter zicht te krijgen op de benodigde middelen (investeringen en onderhoud) adviseren wij plan in 2024 te evalueren, waarbij rekening wordt gehouden met de beschikbare capaciteit binnen de gemeente.

Op basis van bovenstaande vinden wij dat de gemeente op dit moment geen goed totaalbeeld heeft van de benodigde middelen voor groot onderhoud. Hierdoor zijn de financiële effecten (voorziening, investeringen, structurele lasten in de begroting etc.) op dit moment nog onzeker. Wij benadrukken het belang van een actualisatie van de beheer- en onderhoudsplannen in 2024. Aanvullend merken wij op dat dekking van het groot onderhoud door een voorziening verslaggevingstechnisch niet meer toegestaan is als er geen actueel plan aan ten grondslag ligt.

3.3 Grondexploitaties

Grondexploitaties	
Algemeen	Het geïnvesteerde vermogen in de grondexploitaties is in 2023 gestegen van € 282.000 naar € 581.000. De stijging wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de opening van 2 grondexploitaties naast de bestaande grondexploitatie Moorland Veld 7 (zie hieronder).
Project Ekerschot Noord	Bij raadsbesluit van 28 maart 2023 is de grondexploitatie Ekerschot-Noord geopend. Dit project is voortgekomen uit de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente en ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte. In 2023 zijn € 2,2 mln kosten gemaakt en reeds € 3,2 aan opbrengsten gerealiseerd. Ten behoeve van de grondexploitatie is een verlies van € 141.000 begroot die in 2023 als voorziening op de grondexploitatie Ekerschot-Noord is verantwoord. Het project wordt naar verwachting in 2024 afgerond.
Project Eindhovense dijk/ de Kemmer	In 2022 is het project Eindhovensedijk/ De Kemmer opgestart. Tot en met 2023 is bijna € 700.000 uitgegeven binnen het voorbereidingskrediet van € 850.000. Bij raadsbesluit d.d. 2 april 2024 is dit project officieel omgezet naar een grondexploitatie. In de jaarrekening 2023 is dit project reeds onder de voorraad als grondexploitatie verantwoord. Het project beslaat de bouw van 400 woningen. Er is een nettoresultaat van meer dan € 2 mln positief begroot (rendement van ruim 8%). Naar verwachting is het project in 2033 gereed.

3.4 Jeugdhulp en Wmo

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
<i>Verlofsaldi</i>	Met ingang van boekjaar 2022 hebben werknemers de mogelijkheid om niet opgemaakte verlofuren onder voorwaarden om te zetten in spaarverlof. Dit spaarverlof heeft - in tegenstelling tot wettelijk- en bovenwettelijk verlof - geen vervaldatum en kan door de werknemer naar eigen wens worden ingezet om met behoud van loon minder te werken, bijvoorbeeld richting pensioendatum. De verslaggevingsregels (BBV) schrijven voor dat spaarverlof onder voorwaarden financieel tot uitdrukking moet komen in een voorziening. Gemeente Oirschot heeft voor 2023 een voorziening spaarverlof aangelegd voor € 43.000, ter grootte van het aantal extra gespaarde uren tegen het individuele uurtarief. Hoewel voor 2023 dit geen materieel verschil oplevert, adviseren wij in de toekomst het tarief op te hogen met een opslag voor werkgeverslasten. Daarnaast adviseren wij eventuele opgebouwde verlofuren te inventariseren en op te nemen onder de NUBBV.
<i>Opvang Oekraïne</i>	In 2022 hebben de gemeenten in Nederland als taak gekregen om opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren en exploiteren. Wij merken ten aanzien van deze regeling het volgende op: • De uitvoering van de opvang van Oekraïense vluchtelingen wordt door gemeente Oirschot zelf uitgevoerd. De financiering hiervan verloopt via het Rijk gebaseerd op normbedragen en moet worden verantwoord middels SiSa. • De totale lasten binnen gemeente Oirschot voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen bedragen circa € 332.000. De lasten bestaan voornamelijk uit het realiseren van de opvanglocaties en overige ingekochte diensten. De bekostiging op basis van de normbedragen is € 979.000, waardoor er een voordeel is ontstaan van circa € 638.000. Dit bedrag is in basis vrij besteedbaar.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen

	Bevinding
<i>Voorzieningen personeel</i>	Wij hebben bij de controle van de voorzieningen personeel de volgende opmerkingen: • De voorziening pensioenen oud-medewerkers dient jaarlijks berekend te worden op basis van door het ministerie vastgestelde parameters. Gemeente Oirschot heeft voor de (oud)medewerkers die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd bereikt hebben, deze jaarlijkse berekening uitgevoerd, maar niet voor de oud-medewerkers, die reeds met pensioen zijn. De laatste categorie is berekend o.b.v. berekeningen van enkele jaren geleden. Na aanvullende werkzaamheden kunnen wij concluderen dat de voorziening toereikend is. Wij raden echter ten zeerste aan ook voor de medewerkers op pensioengerechtigde leeftijd jaarlijks de berekening op basis van de ministeriele parameters uit te laten voeren; • Wij hebben geconstateerd meer personen formeel gezien recht hebben op pensioenopbouw bij de gemeente dan nu is opgenomen in de voorziening. Na aanvullend uitgevoerde werkzaamheden hebben wij geconstateerd dat deze personen terecht niet zijn opgenomen in de berekening van de gemeente Oirschot, omdat deze personen hebben afgezien van pensioenopbouw bij de gemeente Oirschot. Dit met de reden dat reeds bij een andere werkgever pensioen is opgebouwd. Wij adviseren het afzien van pensioenopbouw door deze personen formeel vast te leggen.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het college. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management en college; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het bestuur in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en college te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren. Er zijn gedurende 2023 door ons geen materiële fraudegevallen geconstateerd en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft het college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen.
Claims en juridische procedures	Er zijn geen andere belangrijke (dreigende en niet gewaardeerde) claims en/of juridische procedures met een mogelijke materiële impact op de cijfers per ultimo 2023, anders dan toegelicht onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen en de paragraaf weerstandsvermogen. De claim inzake de afvalverwerking is inmiddels financieel afgewikkeld.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening van geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	-	0	n.v.t.
C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	-	0	n.v.t.
C55	Aanpak energiearmoede	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagaffaire	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2023 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	-	0	n.v.t.
E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra	-	0	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2022–2027	-	0	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2023	-	0	n.v.t.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers en de Tijdelijke regeling overbruggingsregeling (Tozo) _gemeentedeel 2021	Zie bijlage 2 TOZO		
G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023	-	0	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel	-	0	n.v.t.
G13	Onderwijsroute 2022_deel gemeente	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	-	0	n.v.t.
H8	Regeling sportakkoord 2020-2023	-	0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	-	0	n.v.t.
H25	Regeling specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	-	0	n.v.t.
L6	Regeling specifieke uitkering Subsidieregeling sanering varkenshouders	-	0	n.v.t.
Strekking controleverklaring				
Strekking controleverklaring rechtmatigheid:			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid:			Goedkeurend	

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden G4 TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelding van schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.

Smart decisions. Lasting value.